Projektant na swoim, czyli w jakiej formie prowadzić własny biznes?

dr Aleksandra Nowak-Gruca

Pisaliśmy już o projektancie - pracowniku, projektancie - freelancerze. Najwyższy czas napisać o projektancie - przedsiębiorcy.

Praca projektanta stwarza szerokie możliwości prowadzenia własnego biznesu. Prowadzenie działalności gospodarczej to prawdziwe wyzwanie, ale może też być źródłem satysfakcji i korzyści. Jeżeli stoisz przed pytaniem, w jakiej formie realizować się zawodowo, warto rozważyć możliwość prowadzenia działalności gospodarczej.

Niestety rozpoczęcie działalności gospodarczej zawsze wiąże się z formalnościami. Na początku nie ominie nas też trudna decyzja dotycząca odpowiedniej formy prawnej dla naszego biznesu. Wybór nie jest prosty, bo istnieje wiele prawnych możliwości. Ponadto konsekwencje tego wyboru mogą być poważne. To czy zdecydujemy się na działanie jako przedsiębiorca jednoosobowy, czy może wspólnik spółki cywilnej albo wybierzemy dla siebie jedną z form prawnych dostępnych dla spółek prawa handlowego decydować będzie o wielu kwestiach w przyszłości. Przede wszystkim o wysokości podatków, jakie będziemy płacić. Ponadto wybór formy prawnej ukształtuje także naszą odpowiedzialność za zobowiązania. Dlatego w tym miejscu pozwolę sobie przybliżyć najważniejsze w mojej ocenie sprawy, które należy wziąć pod rozwagę.

Podejmując decyzję o prowadzeniu własnego biznesu warto poszukać odpowiedzi na następujące pytania:

W Polsce działalność gospodarczą możemy prowadzić w trzech podstawowych formach:

- jako jednoosobowy przedsiębiorca
- w formie spółki cywilnej
- w formie spółki prawa handlowego

Jeżeli zamierzamy działać na niewielką skalę, a do prowadzenia biznesu nie potrzebujemy wspólników, możemy zdecydować się na indywidualną działalność gospodarczą. Nie ma tu żadnych wymogów co do kapitału, musimy jedynie złożyć wniosek do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), a działalność możemy podjąć już w dniu złożenia wniosku o wpis. Płacić będziemy podatek dochodowy od osób fizycznych, a za zobowiązania będziemy ponosić pełną odpowiedzialność swoim majątkiem osobistym.

Jeżeli do działalności na niewielką skalę potrzebujemy wspólnika lub wspólników , możemy wybrać formę spółki cywilnej. Spółka cywilna jest umową, a przedsiębiorcami i podmiotami prawa będą jedynie jej wspólnicy, których musi być przynajmniej dwóch. Tu też nie ma wymogów co do kapitału początkowego i też konieczny jest wpis do CEIDG. Umowa spółki musi być w formie pisemnej, a spółkę trzeba zgłosić do urzędu skarbowego oraz do GUS–u. Wspólnicy są podatnikami podatku dochodowego, ale spółka może być podatnikiem podatku VAT i akcyzy. Każdy wspólnik uprawniony jest do jej reprezentowania i ma obowiązek prowadzić sprawy spółki. Odpowiedzialność wspólników jest solidarna i powstaje też niepodzielny majątek samej spółki, dlatego mówi się czasem, że spółka cywilna wiąże silniej i głębiej niż małżeństwo.

Jednak najpopularniejszą formą prowadzenia działalności w Polsce są spółki handlowe , **a wśród nich spółka jawna i spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Spółkę jawną zakłada się w celu zarobkowym i potrzebne jest współdziałanie co najmniej dwóch osób. Natomiast spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością może założyć także jeden podmiot. Spółka jawna przeznaczona jest dla działalności o mniejszych rozmiarach, w spółce tej odpowiedzialność za zobowiązania ponoszą wszyscy wspólnicy, którzy muszą uczestniczyć w prowadzeniu spraw spółki. W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością prowadzenie spraw spoczywa na zarządzie. Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki z o.o. W przypadku niepowodzenia działalności ryzyko ogranicza

się tylko do wniesionych wkładów.

Przy wyborze formy działalności warto zwrócić uwagę na kwestie podatkowe.

W spółce jawnej podatnikami są wyłącznie wspólnicy, a nie sama spółka. Opodatkowaniu podlega wyłącznie dochód uzyskany przez wspólnika. W przypadku spółki kapitałowej mamy opodatkowanie dwukrotne - raz na poziomie spółki, jako podatnika podatku dochodowego od osób prawnych, a następnie - na poziomie wspólnika uzyskującego wypłatę dywidendy. W spółce jawnej wspólnicy mogą dowolnie określić wysokość swoich wkładów. Co więcej, mogą także przewidzieć, że ich wkłady polegać będą na świadczeniu pracy lub usług.

W przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością konieczne jest wpłacenie kapitału zakładowego przez wspólników w wysokości 5.000 złotych. Trzeba też pamiętać, że funkcjonowanie spółek kapitałowych odznacza się większym formalizmem, co niesie za sobą zwiększone koszty. Poza spółką jawną i spółką z ograniczoną odpowiedzialnością mamy do wyboru w ramach spółek osobowych jeszcze spółkę partnerską, komandytową i komandytowo- akcyjną, a w ramach spółek kapitałowych spółkę akcyjną, ale formy te wybiera się dla gospodarczo bardziej zaawansowanych przedsięwzięć.

Przed projektantem - przedsiębiorcą prawo rozkłada szeroki wachlarz ram prawych dla prowadzenia własnego biznesu. Powyżej przedstawiłam podstawowe kwestie, które należy wziąć pod uwagę decydując się na prowadzenie działalności gospodarczej. Decyzja ta rodzi poważne konsekwencje, jak już wspomniałam podatkowe i te, związane z odpowiedzialnością za zobowiązania, jednak na starcie nie należy się zniechęcać. Warto wiedzieć, że na dalszym etapie prowadzenia biznesu istnieją też możliwości przekształcenia działalności, zatem wybór formy prawnej nigdy nie jest ostateczny.